

תורתנו עתיד

מה קורה כאשר החברים מחליטים לנטוש את משקם,

רתו. כמו אגם מים שאבן הושלכה לתוכו והפרה לרגע את שלחת מימיו, היה הקיבוץ מקבל את הידיעה בהתרגשות רבה, ושוב נר-גע, כל חבר היה שקוע בחוג המצומצם שלו, וכל עוד חוג זה נראה איתן, לא דאג ברור היה, כי אם יימשכו העזיבות, יהיה הקיבוץ נאלץ לקבל השלמה נוספת. חברי גרעין מתחילים ביקשו כי במקרה זה תישלח להם השלמה של נוער עולה. בשום אופן לא רצו נוער ישראלי. מתוך נסיונם האישי ידעו מה רבים הפיתויים המושכים נוער ישראלי חזרה אל העיר.

לתנועה לא היה נוער עולה. וכך נמשך המצב בו נקרע משמר דויד בין העזיבות לבין העבודות החיוניות שיש לבצען. שלושה סוגי אנשים עזבו את המשק:

- אלה שרצו לעסוק במשהו מיוחד והמשק לא איפשר להם זאת: ציירים, שחקנים (רובם לקה"ת בצל ירוק), סטודנטים.
- אלה שבעיות החיים המשותפים הציי-

מתקני המישחקים עומדים בחצר גלמודים, מכוסים בשיכבת אבק סיכה. חרדי המגורים, בהם דישדשו עד לפני חודשים רגליהם היחפות של ילדי הקיבוץ, שרויים בדממה.

רק בעור שלושה-ארבעה חודשים גיע לך כאן גרעין התיישבותי חדש ומשמר דויד יקום לתחיה בגלגול שני.

משק מבורך-יתרונות

הגלגול הראשון נולד בהפוגה של יוני 1948, חודשים אחרי כיבוש חולדה הערבית בידי פלוגות גבעתי. אל הכפר היש כבוש הועבר גרעין של יוצאי-רומניה, ש היה בהכשרה בקבוצת חולדה הסמוכה. מאו תו גרעין נשאר כיום חבר אחד בלבד.

לפני חמש שנים הגיע למקום גרעין מת-נחלים. כהשלמה. היה זה גרעין מורכב מ-חניכי הנוער העובד התל-אביבי, אליהם הצ-

קיבוץ משמר דויד אירע לפני חודשים דבר אשר האזרח הרגיל בארץ לא שמע עליו בשום קיבוץ אחר, אם כי בזרז התנועה הקיבוצית ידוע שלא היה ב"כ" תקדים: במישאל סודי נתבקשו חברי המשק לענות על שאלה אלה: האם אתה מודיע על עזיבת הקיבוץ, או שהינך מוכן להמשיך ולנסות להחזיק במקום עם קבוצת ההשלמה? התשובה היתה, כמעט ללא יוצא מן הכלל, לעזוב. באותו רגע חדל קיבוץ משמר דויד להתקיים.

המשק אמנם לא התפורר מיד. החברים דמיכו לעבוד בפנייהם, המוסדות פעלו כסדורם. אך הקיבוץ, כיחידה חברתית-משקית, שבק חיים לכל חי. חברים החלו נוס-עזיב העירה לעתים תכופות כדי לדאוג לשי-נון, לעבודה. כאשר ישבו בחדר האוכל, הם נחללו רואים איש את רעהו בעיניים אחרות -- עיניים של אנשים "מבחוק", שיכולו להב-וויין בין בן למשפחה אמידה לבין אחד ש-נוער ימים ספורים יהיה פועל שכיר שפוט;

חברים מכינים את הכיבוד, למסיבה שנערכה לפני ארבע שנים, לרגל נשואיהם של שבעה זוגות ביום אחד, נוהג שהיה נפוץ מאוד במש-קום צעירים. משמאל נראים שני טראקטורים, בחצר המשק החדש.

קו להם, ואשר הוריהם לחצו עליהם בלי הרף לשוב העירה.

תיאר אחד העוזבים את התהליך שדחה אותו לנטוש את המשק: "בא אלי מרכז ה-משק, יום אחד, ואומר לי: דחילק, צריכים מחר בשש את המקצרה למספוא. אם לא יצאו לקצור בזמן, זה ידפוק את כל תוכי-נית העבודה של הרפת". אז אני קם באר-בע בבוקר, מויע מיץ, ובשש המקצרה מר-כנה. אני מחכה שהמספוא יגיע. מגיעה שעה שבע, שמונה. איפה! הוא לא נראה בשש. בתשע אומרים לי בהדר-האוכל שרק עכשיו ראו אותו יוצא מחדרו. בעשר אני מזדמן לשדה והפאראויש הזה שוכב לו מ-תחת לקומביין. עייף, אז אני שואל את עצמי: בשביל זה אני עובד כמו פרד?

"אני יכול לשחוק חודש, חודשים, שנה. אבל זה אוכל אותי. זה ועוד מקרים דומים. ואז יום אחד מתחילה החברה שלי לנאם. למה דוחפים דוקא אותי כל הזמן למחסן ובגדים ואת רכבה שלחו לקורס לגנות? ואני דוקא ביקשתי לפנייה לפנייה לצאת לקורס! אז אני כבר מתפוצץ. עייף, אז אני שואל מים עד נפש. ותוסף לזה שההורים עושים לי חור בראש כל פעם שאני מבקר אצלם: למה אתה לא הוור לעיר? מה יצא לך מהקיבוץ ומאדיאלים שלך? אז אני פונה למזכירות ומודיע: זהו, אני עוזב."

שלוש תמונות, מתוך אלבום הצילומים של אחד מחברי ה-משק החיילים. מימין נראית קבוצת חברים, בתקופה הרא-שונה אחרי עלייתם לקרקע, סביב סנדל של המשק. באמצע: כמה

בין זה שבשנת-הלימודים החודשה ישב ב-סנינון, לבין זה שקארייה נוחה לפניו. כאשר החליטו על מה שאחד מהם כינה כ-תאראקרי של על הקולקטיב", חתמו 24 חברי-רי הקיבוץ גם על חוזה מיוחד. היתה זו התחייבות-מרצון, שהראתה כי עדיין חוקה-בהם מסורת חינוכם המשותף בתנועת הנו-ערי. במסימן קצתם לצאת למרעה, הרפתנים המשיך לעבוד במשק עד אשר יבוא המחליף מטעם התנועה. ואכן, המבקר כיום במשמר דויד לא יעלה על דעתו כי זהו קיבוץ מת-הפרות מחשיכות לצאת למרעה, הרפתנים חולבים אותן במכון החליבה, הדייר מלא פעילותיהם של הכבשים, הלול הומה עופות לבנים, ובשעות המקובלות בכל קיבוץ יו-צא התורן בחדר האוכל לצלצל בפעמון ה-גדול הקורא לחברים לעבודה או לסעודה.

אולם המזכיר, הרפתן והפלח אינם חברי משמר דויד. אלה הם, כלוגה מקובצת של איחוד הקבוצות הקיבוציים, שכשמה כן היא: חברים שקבוצו משקי התנועה, ליטול לידו-הם את המשק שאנשיו החליטו לנטוש. את המשימות המינהליות הטילה התנועה על חברים קשישים יותר, שמילאו תפקידים דומים במשקים החתיקים. את העבודה המע-שית במשק מבצעים קיבוצאים צעירים. חלק מהם ממלא את שות השירות השלישית - התנדבות לעזרת משק צעיר. חלק אחד גויס בקריאה כהולה, למילוי המשימה המיוחדת, גוף זה אינו גוף אורגני. הוא עובד, הוא מנהל את המשק - אך הוא אינו מהווה חברה. במשמר דויד חסר החלק החיוני ב-יתר של כל קיבוץ, אותו חלק שמראים אותו בנאחה אינסופית לכל מבקר: הילדים. בית-הילדים של משמר דויד עוזב ושומם.

אכן במי-אגם

ת מכת העזיבות הכיר משמר דויד כמעט מן התחלה. לא היו אלה עזיבות מאורגנות, כי אם דליפות של בודדים, חבר מסויים היה פונה למזכירות, מודיע כי חסר ליט לצאת ללמוד, או שהוריו זקוקים לעז-

קניהם של המורים החל מהלך הכינוי לון לשעבר, במקום השם עמי אסף. רישת ההסתדרות, שהמורים יבטלו את שלת החרם החלקי, לא הועילה. גם שעה רכזו מפא"י החליט כי על מרכז המורים ול את ההוראה, לא נמצא מוצא מן ה-יון. בתוך מרכז המורים אין למפא"י

ול תוך תסבוכת זו של מלחמת פרסטיגיה ולשלת נכנס שר-החינוך בפועל, דויד בן-יון. הוא הופיע בפני מרכז המורים, המשם אחרי שנתקבלה ההחלטה לבטל ההוראה על אי שיתוף-הפעולה.

איש לא היתה בהשגות לחשוב על כך: הענין התחיל ברגע שהממשלה הראתה ני כניעה למורים התיכונים. מזכירה של נדרות המורים, שלום לוין, אשר היה או אחד מחסידיה הנאמנים ביותר של השלה וההסתדרות, ראה בכך בגידה יעה בפרסטיגיה האישית שלו. על כן יקט להראות לשני הגופים הנכבדים, כי רשק התיכונים יודעים ללחום וכי גם הוא ר דובר כשפת הלחץ והאימונים.

תככים שך החוטים

ל הבמה עלה בערב השני של חזיתת-נים הכלליים בצלאל (בוצ"י) ויינשל ר-מיד בהתקפה מוחצת.

מה שקרה בבית-הספר התקלאי בפרדס-זה אפס לעומת הדברים המתרחשים ב-רסילבר" צעק בוצ"י, חבר הנהגת תנו-הנוער של הצ"כ. "המוסד הזה נשמש המפלגה. טובי המדריכים של מכבי ש-נו לשם, סולקו מהעבודה". דבריו נת-במחאות כפיים סוערות. קמה מהומה. י שערורית" "חרפה למפלגה!" "מי את כל העסק הזה?" צעקו הצירים רגשות.

צי שלף מכיסו מספר ניירות, סיפר כי מכתבים שקיבל מנערים הלומדים בכפר-ר. המכתבים לא היו תחומים. "אנחנו יב צאם יגלו פה מה שכתבנו, יעשו ידפנו אותנו בציונים", כתבו ל-ם. הם סיפרו כי בכפר עומד לקום של הפועל, וכי תחרות כדורסל ש-ה התקיים בין קבוצת המוסד לבין י רמת-גן בוטלה ובמקומה תחז-עם הפועל שדרות.

גני מציג לתת את עשרים וחמשת האחר-שעור נותרו בלידינו ממניות הכפר ב-ה להסתדרות ציוני אמריקה. כבוד בלאו אין לנו מהמקום. רק בושות ובזויר "המשיך בוצ"י להציע.

דור היה לכל הנוכחים כי דרוש באופן ב-יתר ראש לעריפה. ראשיהם של אנשים חיו ראשו של המנהל האחרון הכפר, אחרון בילאוס, ששוב לפני וראשו של חיים דניאלי, מראשי ה-המנהל של הכפר. הפור נפל על דני-

ושך החוטים נכשד. סוף סוף

ל להם ממנו גם בתל-אביב, היתה ה-כה בכפר-רסילבר. לנו נמאסו המשחקים כבר מזמן.

יתה זו הגדרה פושרת למדי, ביחס למה יאילו חולל במשך השנים שמשך בחוטי-ההלה של כפר-רסילבר.

מוסד החינוכי שהוקם בקרבת אשקלון, הופים בארץ, שמש קלף פוליטי בידיו דניאלי. העסקן הציוני-כללי מן הגאר-ורה השנייה, ישב בראש הנהלת הכפר ר אביב ומכאן שיגר את פקודותיו כדוק-ר רומאי המנחה את נתיניו במושבות וקוות.

קודות אלה גרמו לכך שבמשך כחמש קודות קיזמו של המוסד התחלפו בו קרוב 20 עובדים. "אל תשמעו למנהל. הוא יעיל. הוראות תקבלו רק ממני" היה יעיל מודיע לכל עובד חדש שנתקבל. לא היה מעוניין בשיטוף פעולה מקומי, דיף מדיניות של הפרד ומשול. כי לו הכל מתנהל בכפר במשירי, לא היה צורך בו ובחבר המנהלים התל-אביבי. מנהלי המוסד לא טמנו ידם בצלחת. לסכל את האינטריגות היוזמות על-ידי רד התל-אביבי אירגנו כוח-מתחן נגדי: מידים. ראשון שהמציא שיטה מקורית של ניצול בוגרי השמיניות להגנתו האי-

רמו לכך. סגנון שר-החינוך הינו חבר ב כפר-יהושע.

★★★
"לעבוד? בשביל מי?"
ע זוב אחר ת אר את רקע עזיבתו שלו: "אם יש לך סיפוק בעבודה - זה עוד איכשהו. אבל גם אז אתה שוקע לפעמים